

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η δραστηριότητα

A1. Ο Γεώργιος Χαριστός υποστηρίζει ότι η τεχνολογία έχει επιδράσει στην καθημερινότητα όλων. Συγκεκριμένα, διευκολύνει τους ενήλικες μέσω της εξ αποστάσεως επικοινωνίας και εργασίας αλλά και των οδικών χαρτών. Στα παιδιά παρέχεται η δυνατότητα ανθρωπίνης αλληλεπίδρασης και ψυχαγωγίας, μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των βιντεοπαιχνιδιών αντίστοιχα. Ωστόσο, η απρόσωπη επικοινωνία μέσω της τεχνολογίας χαρακτηρίζεται από πολύ μεγάλη ελευθερία που οδηγεί ενίοτε στο φαινόμενο του διαδικτυακού εκφοβισμού, είτε από την πλευρά του θύματος είτε του θύτη. Η αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου είναι εφικτή με την ύπαρξη συνεχούς διαλόγου μεταξύ γονέων και παιδιών.

(λέξεις 91)

2^η δραστηριότητα

A2. Δομικά στοιχεία 1^{ης} παραγράφου

Θεματική περίοδος «Η τεχνολογία ... παιδιών.»

Λεπτομέρειες-Σχόλια «Η τεχνολογική εξέλιξη, ... του κόσμου.»

Κατακλείδα «Αυτές είναι ... της τεχνολογίας.»

Η πρώτη παράγραφος αναπτύσσεται με αιτιολόγηση, καθώς η θέση του γράφοντος σχετικά με την επιρροή της τεχνολογίας στην καθημερινότητα των γονέων και των παιδιών αιτιολογείται στις λεπτομέρειες από την αναφορά στη διευκόλυνση διαφόρων εργασιών.

A3. τεχνολογία> τέχνη + λόγος _ λογοθεραπεία

παρέχονται> παρά + έχω _ συνοχή

εκτελέσεις> εκ +τέλεση/τελώ _ συντέλεση

βιντεοπαιχνίδι> βίντεο + παιχνίδι _ παιχνιδοκατασκευές

μετατρέψετε> μετά + τρέψετε/τρέπω _ επιτροπή

A4. Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου ο συντάκτης επικαλείται τη λογική χρησιμοποιώντας τεκμήρια και συγκεκριμένα παραδείγματα (Facebook, Messenger, Instagram και άλλα) καθώς και επιχειρήματα για την στήριξη της θέσης του «Παλαιότερα ... τηλέφωνά μας.» [ο χαρακτηρισμός του σημείου και ως τεκμηρίου - αλήθειας θα μπορούσε να θεωρηθεί σωστός]

3^η δραστηριότητα

A5.

Αξιότιμοι κύριοι καθηγητές,

Αγαπητοί συμμαθητές,

Η σημερινή εκδήλωση του σχολείου μας είναι αφιερωμένη στην εξάλειψη κάθε είδους βίας. Η 2^η Οκτωβρίου είναι καθιερωμένη ως παγκόσμια ημέρα «Μη Βίας» και έχει στόχο να περάσει το μήνυμα της μη χρήσης βίας σε όλες τις ανθρώπινες εκδηλώσεις μέσα από την εκπαίδευση και την ενημέρωση της κοινής γνώμης. Η βία έχει πολλά πρόσωπα. Προσωπικά θα αναφερθώ στο φαινόμενο της διαδικτυακής βίας και εκφοβισμού παιδιών που είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστεί με τη συμβολή της οικογένειας και του σχολείου.

Ο όρος «**Διαδικτυακός εκφοβισμός**» αναφέρεται στον εκφοβισμό, την απειλή ή την παρενόχληση - με ποικίλους τρόπους - παιδιών και εφήβων από συνομηλίκους τους ή και ενήλικους κατά την πλοήγησή τους στον κόσμο του διαδικτύου. Η νέα και για πολλούς άγνωστη ακόμα αυτή μορφή βίας είναι απαραίτητο να αναγνωριστεί και να αντιμετωπιστεί τόσο μέσα στα πλαίσια της οικογένειας όσο και του σχολείου, καθώς μπορεί να προκαλέσει πολύ σοβαρές συνέπειες στη ζωή του θύματος, από άγχος και διαταραχές ύπνου, κοινωνική απομόνωση, φόβο, ανασφάλεια, παραίτηση από τα μαθητικά καθήκοντα έως και τάση για αυτοκτονία.

Το ερώτημα, λοιπόν, είναι πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί ο διαδικτυακός εκφοβισμός! Υπάρχουν διάφοροι τρόποι, καθώς και κλιμάκωση των ενεργειών αντιμετώπισης. Η αντιμετώπιση οφείλει να γίνει έγκαιρα και μπορεί να περιλαμβάνει:

A. στο πλαίσιο της οικογένειας

- τον συνεχή διάλογο με το παιδί, ώστε να το διαφωτίζουν διαρκώς για τους κινδύνους του διαδικτύου
- την εκπαίδευση των παιδιών στο να μην δίνουν προσωπικές πληροφορίες στο διαδίκτυο
- την καθοδήγηση στο να αντιδρούν άμεσα, αν τύχει να παρενοχληθούν
- την επαγρύπνηση των γονιών, ώστε να αντιλαμβάνονται έγκαιρα τα συμπτώματα που να αποτελούν ένδειξη θυματοποίησης των παιδιών τους (μειωμένη όρεξη, επιθετικότητα, παραίτηση κλπ.)
- τη διασφάλιση από την πλευρά των γονιών αδιαμφισβήτητης συναισθηματικής στήριξης προς τα παιδιά τους, ώστε αυτά να οπλίζονται με θάρρος και αίσθημα ασφάλειας, εσωτερικές συνθήκες που τα καθιστούν λιγότερο επιρρεπή στους κινδύνους του διαδικτύου
- την αναζήτηση βοήθειας από ειδικό, σε περίπτωση που υποψιάζονται ότι το παιδί τους έχει πέσει θύμα ηλεκτρονικού εγκλήματος
- την άμεση καταγγελία και την αναζήτηση βοήθειας από το σώμα δίωξης ηλεκτρονικού εγκλήματος

B. στο πλαίσιο του σχολείου

- τη συζήτηση με τα παιδιά για τη σωστή συμπεριφορά στο διαδίκτυο και ενθάρρυνση του διαλόγου στην τάξη γύρω από θέματα κυβερνοθικής
- στο πλαίσιο του μαθήματος της πληροφορικής τη διδασκαλία των μαθητών για το ποιες είναι οι μη αποδεκτές συμπεριφορές στο διαδίκτυο, ώστε να μπορούν να τις αναγνωρίζουν
- την υπενθύμιση ότι οι δραστηριότητες όλων στο διαδίκτυο έχουν δημόσιο και μόνιμο χαρακτήρα! Το σχολείο πρέπει να βοηθήσει τα παιδιά να καταλάβουν ότι τα γραπτά τους μένουν στο διαδίκτυο και μπορούν πολλοί, γνωστοί και άγνωστοι, να τα διαβάσουν.
- Αν η σχολική μονάδα διαθέτει ψυχολόγο ή κοινωνικό λειτουργό, βοηθητική είναι η ενημέρωση των μαθητών για τον ψηφιακό εκφοβισμό. Είναι, επίσης, ο πλέον αρμόδιος να χειριστεί καταστάσεις εκφοβισμού, που ενδέχεται να προκύψουν στο χώρο του σχολείου!
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κρατήσουν τυχόν στοιχεία ψηφιακού εκφοβισμού, που έχουν πέσει στην αντίληψή τους, εντός του σχολικού χώρου (π.χ. μηνύματα που μπορεί να έχουν σταλεί από σχολικό υπολογιστή, συμπεριφορές που μας προβληματίζουν κ.ά.)
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αφιερώσουν κάποιες ώρες και να κατασκευάσουν με τους μαθητές αφίσες και φυλλάδια ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης για τον ψηφιακό εκφοβισμό, παρουσιάσεις για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο.

Κλείνοντας, γονείς και εκπαιδευτικοί οφείλουν πρωτίστως να είναι σωστά πληροφορημένοι για τον ψηφιακό εκφοβισμό. Η οικογένεια και το σχολείο μπορούν με τον καλύτερο τρόπο να συνεισφέρουν στην ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση, και την αντιμετώπιση του φαινομένου που αφορά σε παιδιά και εφήβους που βρίσκονται στη θέση του θύματος, του θύτη ή και του παρατηρητή. Το διαδίκτυο και η χρήση του είναι ένα σύγχρονο όπλο ενημέρωσης, εκπαίδευσης, επικοινωνίας, ψυχαγωγίας που μπορεί όμως να μετατραπεί σε όπλο εκφοβισμού, απειλής, παρενόχλησης. Είναι στο χέρι όλων μας να πλοηγούμαστε με ασφάλεια!

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

B. Λογοτεχνικό κείμενο

1^η δραστηριότητα

B1. Το ποίημα έχει ως θέμα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την χρήση τους. Το ποιητικό υποκείμενο σε δέκα στροφές αναφέρεται στη δυνατότητα των χρηστών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης να αναρτούν τις σκέψεις τους, τα συνθήματά τους, τις ιδέες τους, τους επαίνους αλλά και τους ψόγους έναντι άλλων με απόλυτη ελευθερία, που οδηγεί στη δημόσια έκθεση και την απογύμνωση του ανθρώπου. Το μέτρο χάνεται πολλές φορές και το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην συλλογή “likes” από άγνωστους διαδικτυακούς φίλους. Το ποιητικό υποκείμενο είναι σαφές ότι προβληματίζεται για το ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και αναρωτιέται στον τελευταίο στίχο κατά πόσο συμμετέχει και το ίδιο σε αυτή την διαδικτυακή «παράνοια».

2^η δραστηριότητα

B2.

Στοιχεία παραδοσιακής ποίησης: το ποίημα οργανώνεται σε στροφές με σταθερό αριθμό στίχων (10 στροφές με 2 στίχους στην καθεμιά) και ο τίτλος φανερώνει το περιεχόμενο του ποιήματος.

Στοιχεία μοντέρνας ποίησης: η ποιήτρια χρησιμοποιεί καθημερινές και αντιποιητικές λέξεις (μπούμερανγκ, τσαμπουκάς), ενώ απουσιάζει η ομοιοκαταληξία.

B3. Η γλώσσα του ποιήματος είναι δημοτική και σε αρκετά σημεία χρησιμοποιείται με την ποιητική της λειτουργία «Ανθρώπων κατηγορίες, με ευφυΐα γραμμένες/σπεύδουν του κόσμου οι σοφοί, με θέρμη να ασπαστούνε.» Το λεξιλόγιο είναι απλό και κατανοητό, ενώ υπάρχουν και αντιποιητικές λέξεις (μπούμερανγκ, τσαμπουκάς). Τα σημεία στίξης χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους κανόνες. Ως προς τα σχήματα λόγου, έντονη είναι η χρήση των μεταφορών «να μοιραστούν επαίνους», «τα δανεικά τους μπράβο», «βγαίνει ο φθόνος τους γυμνός». Μέσα από τις γλωσσικές επιλογές της ποιήτριας το ύφος μπορεί να χαρακτηριστεί ως υπαινικτικό, ειρωνικό και σχολιαστικό της σύγχρονης πραγματικότητας. Σίγουρα στόχος της ποιήτριας είναι να εκφράσει τον προσωπικό της προβληματισμό για τον ρόλο της κοινωνικής δικτύωσης και να προβληματίσει τον αναγνώστη.

3^η δραστηριότητα

B4. Η Αφροδίτη Μανουσάκη γράφει ένα ποίημα για την κοινωνική δικτύωση και στον τελευταίο στίχο προβληματίζεται για το πόσο έχει συμμετάσχει ως χρήστης των μέσων στην παράνοια της διαδικτυακής επικοινωνίας και της δημόσιας έκθεσης. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης – facebook, messenger, twitter, Instagram, viber – κατακλύζουν την καθημερινότητα κυρίως των νέων ανθρώπων. Είναι αλήθεια ότι οι έφηβοι αφιερώνουμε πολλές ώρες στο διαδίκτυο επικοινωνώντας, αναρτώντας, αλληλεπιδρώντας με γνωστούς και αγνώστους. Προσωπικά, θεωρώ ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν «διασώσει» την κοινωνικότητά μας την περίοδο της πανδημίας και δικαίως πρωταγωνιστούν στη ζωή μας. Είναι η ευκαιρία που έχουμε να έρθουμε σε επαφή με τους συμμαθητές μας, τους καθηγητές μας, τους παππούδες μας. Μας ανοίγουν ένα παράθυρο κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Η χρήση των μέσων για λόγους εκπαίδευσης για τους μαθητές, εργασίας για τους ενήλικες, ενημέρωσης, επικοινωνίας και ψυχαγωγίας για όλους μας είναι επιβεβλημένη, αλλά ο τρόπος και ο βαθμός, ελεγχόμενος ή ανεξέλεγκτος, είναι στην βούληση του καθενός.

(λέξεις 150)